

אות המופת 2015 - רא"ל (מיל.) בני גנץ

רא"ל (מיל.) בני גנץ לוחם ואדם

מדי שנה בשנה, לקראת טקס הענקת "אות אומ"ץ", מתלבטת ועדת האות שעות רבות, למי ראוי להעניק את "אות המופת" של התנועה באותה השנה. אות מכובד זה הוא ייחודי והוא מוענק, לרוב, לאישיות ציבורית שלדעת חברי ועדת האות תרמה, ברצף פעילותה במהלך חייה, תרומה אישית ומשמעותית לאיכות האנושית והחברתית במדינה בכלל, ו/או במגזר ספציפי בפרט. בין יתר מקבלי האות הזה נכללו בשנים האחרונות שופטים בדימוס, סופרים ואנשי רוח.

התלבטות זו ממשי נחסכה השנה, מעת שהחלה הוועדה בישיבותיה לעבור על רשימת המומלצים הרבים לקבלת "אות אומ"ץ" ו"אות המופת". כמעט מלכתחילה עלה שמו של רא"ל (מיל.) בני גנץ, הרמטכ"ל היוצא, כמועמד מוביל ומועדף, הן ע"י ממליצים חיצוניים והן על דעת חברי ועדת האות. נראה היה לכולם מלכתחילה כי בני גנץ ראוי מכל בחינה שהיא לזכות השנה ב"אות המופת" של התנועה.

הדברים שאמר אחרי שחרורו מצה"ל משקפים יותר מכל את אישיותו המוסרית ואת נחישותו לתרום לביטחון המדינה: "לכל אחד מאתנו יש יותר אכזבות ופחות אכזבות. במישור האישי אני יכול לומר שני דברים: אני מלא סיפוק על יותר מ-30 שנות שירות. אני מרגיש סיפוק מהעשייה עצמה וזה גובר על כל מחשבה אישית שלא תהיה לי: אני אהיה או לא אהיה, רציתי להיות ואני לא, כל מה שאנשים נוטים להשתעשע בו. מדובר בביטחון המדינה וזה גובר על הקריירות שלנו. אני פה בשביל המדינה, ולא המדינה בשבילי. עשיתי הרבה, הסיפוק שלי ממה שעשיתי הוא רב. אם יקרו דברים אז יקרו ואם לא, יקרו דברים אחרים.."

בני גנץ, בן להורים ניצולי שואה, ממקימי מושב כפר אחים. אביו נחום גנץ, שהיה סגן מנהל המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית ופעיל מרכזי בתנועת המושבים, שייעד אותו להיות בן ממשיך במשק המשפחתי, אבל הבן בני ביקש לתרום דווקא לביטחון המדינה. "בסופו של דבר מצאתי את עצמי יושב עם אבא שלי על האספסת בחלקה א', ואמרתי לו שאם אנחנו אנשי ההתיישבות לא נלך לביטחון, מי ילך?".

גנץ שירת בצה"ל בשורה ארוכה מאד של תפקידים כלוחם וכמפקד. בין היתר הוא פיקד גם על יחידת העילית "שלדג" של חיל האוויר והוביל אותה בהשתתפותה ב"מבצע שלמה" להעלאת יהודי אתיופיה. הוא שירת כמח"ט חטיבת הצנחנים, כמפקד יק"ל, כמפקד אוגדת איו"ש, אלוף פיקוד צפון, מפקד זרוע היבשה, נספח צה"ל בארה"ב וסגן הרמטכ"ל. הוא התמנה לאלוף בגיל 42 ונחשב בזמנו לאחד האלופים הצעירים בצה"ל.

בפברואר 2011 מונה ע"י ממשלת ישראל לראש המטה הכללי ה-20 של צה"ל והועלה לדרגת רב אלוף. ייאמר כאן כי לא מעט בזכות אישיותו ומנהיגותו, המינוי הזה הרגיע, הביא שקט לצמרת הצבא והשרה עליו רוח של עבודה, זאת לאחר תקופה גועשת וסוערת מאד ויחסים רעועים ביותר בין לשכות שר הביטחון והרמטכ"ל דאז.

בתקופת כהונתו של בני גנץ פעל צה"ל בזירות פעולה רבות, חלקן ידועות יותר וחלקן פחות, קרובות ורחוקות, גלויות וחשאיות. מעבר לכל אלה הוא התמודד בהצלחה בשלוש מערכות צבאיות: "עמוד ענן", "שובו אחים" ו"צוק איתן". חרף הטלטלות האזוריות במזה"ת ואי היציבות מבית ומחוץ, הצליח בני גנץ

תנועת
אומ"ץ

אומ"ץ אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי ומשפטי

לקדם את צה"ל לאתגרי העתיד, כך שיוכל להתמודד בהצלחה ולנצח, אם יידרש, להלחם בזירות החדשות שנוצרו בעת הזו. בני גנץ עמד על כך שעל צה"ל להיות בכוננות ובכשירות מרבית כדי להתמודד נכון עם קשת איומים רחבה ביותר המשתרעת החל "מהסכין ועד הגרעין". מספרים עליו כי הוא ידע היטב להתווכח עם הדרג המדיני עד שלעיתים יצאו משם ניצוצות, אך משהתקבלו החלטות הדרג המדיני, הוא ביצע אותן בנאמנות, ללא עוררין וכרוחן ולשונן.

על פי תפיסתו הביטחונית-חברתית, "רוח צה"ל" מורכבת מהיסודות הבאים: הגנה על ביטחון המדינה ותושביה, אהבת המולדת, כבוד האדם, דבקות במשימה, אחריות, אמינות ודוגמא אישית". את כל אלה ייצג בני גנץ באישיותו ובפעילותו הצבאית ארוכת השנים. סיסמתו הייתה: "צריך להאמין בעשייה וצריך להמשיך ולהעז", כל זאת לצד מקצועיות, הקפדה על ערכים אנושיים ושימוש בפיתוחים הטכנולוגיים הכי חדישים שניתן למצוא בשטח.

רבים לפניו הגדירו את בני גנץ, כאדם, כקצין מעולה וכג'נטלמן וכמפקד נטול יומרה אך בעל תובנות חדות כתער. לאורך כל תקופת כהונתו בתפקידים זוטרים ובכירים בצה"ל, הוא בלט ביושרו, בהגינותו וביחסו הבלתי-מתנשא לפיקודיו. אחד מעמיתיו אמר עליו: "אצל בני גנץ פיקוד - כן, שררה - לא. הוא יודע להשאיר את האגו בצד, לקבל החלטות ענייניות ומקצועיות, לחבר אנשים ולגרום להם לעבוד יחד". היה גם מישהו נוסף שאמר, כי לאורך כל שנות פיקודו, הוא עמד בהצלחה מרובה במדדים המחמירים ביותר של יושרה, אמינות ויכולת קבלת החלטות במצבי שיגרה ובמצבי לחץ.

בני גנץ מייצג שילוב נדיר של צניעות ונחישות ללא חת. בהזדמנות אחת, כאשר היה בתפקיד מפקד זרוע היבשה, הוא התבקש להביע עמדה בעניין מסוים שעלה אז על שולחן המטכ"ל. תשובתו הייתה אופיינית לאיש: "הקריירות האישיות שלנו לא באמת חשובות. אנחנו רק אבק ברוח. מה שחשוב הוא איך בסוף יחידה צבאית מסוגלת לבצע את הנדרש ממנה". ובמקום אחר הגיב על אמירה של עיתונאי ואמר: "אני לא הנושא. מה שחשוב זה מה שאני עושה, ועושה אותו הכי טוב שאפשר".

כדי ללמוד על צד לא ידוע באישיותו של גנץ כדאי לצטט דברים שסיפר עליו סא"ל (מיל.) אהרל'ה פוקס, ששירת כקמב"ץ ומ"פ תחת גנץ בגדוד 890: "בגלל שהוא סופר-אינטליגנט ואיש חינוך, בני כל הזמן ניסה להספיק לדעת עוד ועוד. תמיד היו לו ספרים בחדר, גם בזמן השירות בקו, וזה אף פעם לא הספיק לו. הוא תמיד רצה לקרוא עוד סיפור טוב, מצד אחד תמיד שמחתי שאיש כזה נמצא במערכת הצבאית ויכול להשפיע במקומות האלו, אבל גם היה לי ברור שהוא צריך להיות מנהל בית-ספר או איזה מוביל שינויים בחברה הישראלית. אין ספק, בני הוא איש חינוך אמיתי, עמוק וכריזמטי. הוא תמיד נתפס בעיניי כדמות סמכותית - גם בגלל הגובה שלו, שהוסיף הרבה, אבל לא רק. הרבה פעמים הכריזמה של המג"דים נובעת מכך שהחיילים פוחדים מהם, מכך שהם משרים אווירה של 'סכין בין השיניים'. אצל בני היה מאז ומעולם ראש בין השיניים, והראש הוביל. זה היה הסוד שלו כבר אז".

אף שעיסוקו של גנץ, בתקופת שירותו הצבאי, לא נגע ישירות לעיקרי הנושאים ולתחומים שבהם עוסקת אומ"ץ, לרבות התחום החינוכי, אנו רואים בו דמות וסמל לערכים שבהם דוגלת ומאמינה התנועה.

על היותו לוחם שטוהר הנשק מול עיניו, על תרומתו הרבה להכנסת ערכי מוסר ומנהל תקין לצה"ל, על יושרו האישי וגישתו האנושית, החליטה ועדת האות, פה אחד, שרא"ל (מיל.) בני גנץ מתאים וראוי לקבל את "אות המופת" של תנועת אומ"ץ לשנת 2015.